

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

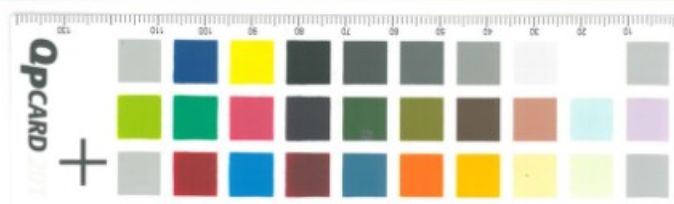
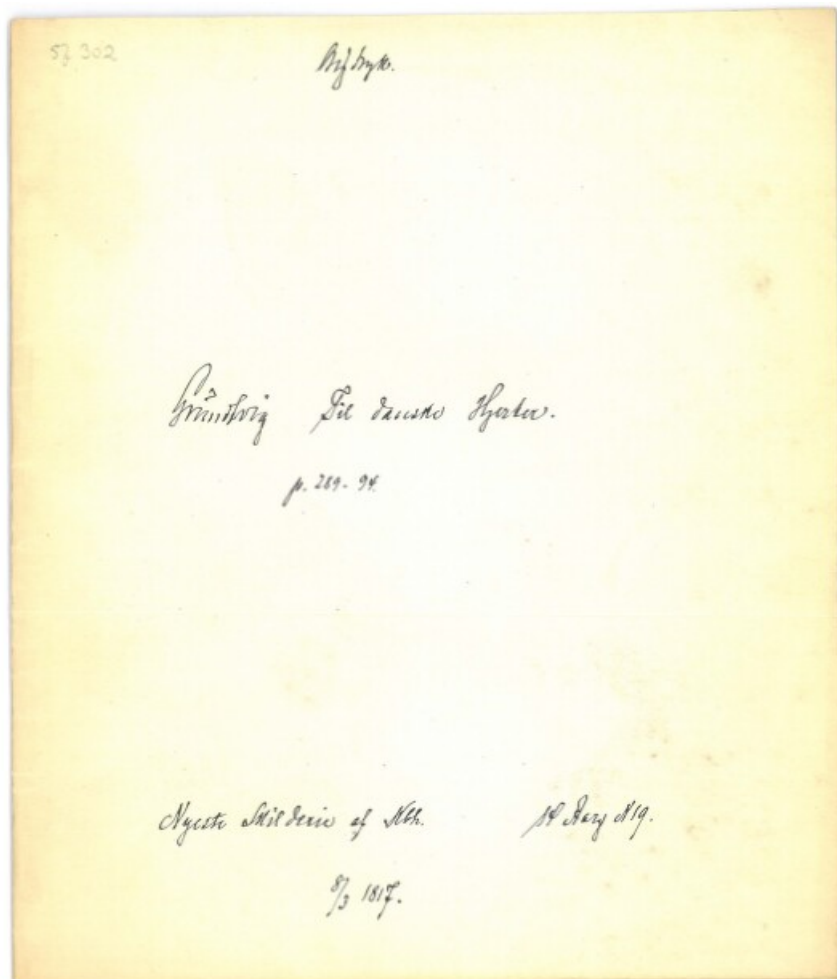
Titel: Til danske Hjerter

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Til danske Hjerter", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 1361. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_302-txt-shoot-idm104/facsimile.pdf (tilgået 01. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

N y e s t e
S k i l d e r i e a f K j ø b e n h a v n .

Tjortende Aargang. No. 19.

Udgiver, redigeret og forlagt af S. S o l d i n .

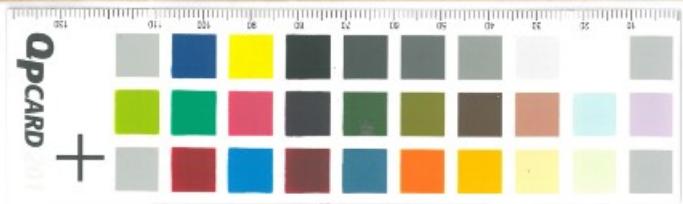
Forlædet, i Kongel. afraaendigt Kabinets, med Trykstedet.

Torsdagen den 8 Marti 1817.

Til danske Hjertet.

En Nidning i Norge, efter Konget, en guds-
forpaaen Præst, har, som man veed, udgivet en
Bog om Danmarks Forholdelser med Norge,
en egne Overblik og christelig Præstevær i Chris-
tianta, Professor Hærelø, har, haade ved sin be-
kjendte, af edel Hjerne glædende Erklæring, og i
sit med mandig Alvor og Besindighed offentlig
Beviis for dens Sandhed, noksom begjærer, at
sin Nidning lot, da han kaldte sin Begjærlig
Norges Fremme; men det bedste Svar paa de
legnastige Besværgelser, jeg end har hørt, er et
Kortaa af to danske Præstemænd Trykt i
Olmus og Oksen i Næstved ved Ringsted, til,
ved Sammenfald af Kæde, at lindre den Kong,
hvorunder Hæret i Norge mangemåds ligger.
Hvorken er jeg endstedt eller bemændt til at
kundgjøre et Forslag, hve Mand endnu kun have
meddeelt deres Venner og Bekjendtes trindt i
Landet, men jeg ser haade, de ikke vrede over,
at jeg gjer det af egen Veist, dog nei, af det
samme danske Hjertes Veist, som besvæde dem til
et Forslag, de vel forstaa, vilde synes mange
eventyrlig, ja maaskee endog være Udskillig ube-
høgelig. Vel ved jeg, hvor urimelig det var,
om jeg tiltræde min Andefaling nogen Best hos
ret mange, end sigt Kraft til at opvæle den Mod-
vægt, herstende Egenmyt forsynet folde Hjertet

med, men, om jeg ogsaa troede, at mit Ord ikke
hos en Christ kunde bidrage til at vakte de Kæle-
ter, der si burde slumre i noget Hjerte, ja, om
jeg troede, at hint Forslag si alene vilde møde
almindelig Kulde, men selv den Spot, hvormed
lave Sjæle vandre sig med Samvittigheds Nøst,
og slet med Glæde at frene ethvert velment,
indøstet Forslag; da kunde jeg dog ikke tie, ikke
nægte mig den Glæde at dele en Klam der er
Christnes Væ. Men, det er ikke min Troe,
hveder end det danske Hjerte ingenlunde altid paa
det rette Sted, saa har det dog endt ved at Hule
sig for kærlike, medlidende Kælester, endt ved at
dæmpe dem med kold Epidemidighed, endt ved at
formægte hvad det føler at være sit haade adelske
og eneste Klædning, det dybe, kærlike Minde of
Fædrene, Træng til at sje med dem, og dele
Væd med de Næderfrige. Kærlig have mine
Præstemænd paamindet om, hvor hellig velstaaet
Danmark blev med Kæret Gæde, fremfor andre
Næter, haade fieru og nar, og det dog vist ikke
for at frænde og berige sig, medens Folk i andre
Lande jaurende freige om Væd. Sandtræ have
de anmærket, at Norge ligger så nærmest i Rand
og i Minde, maa være Hjertet og Hjelpen nær-
mest, og det vil dog vel Ingen kalde Hjelv, at
sæle til hvem der gjer kærlike Væd. Der er jo
upaarbejdet, at enten maa Danmarks Hjerte
have hardet sig gruelig i de seneste Aar, eller der
kunde intet Spørgemaal være om, at det, hve de
forrige Tidens Forhold end bestod, vilde blødt ved

N y e s t e
S k i l d e r i e a f K j ø b e n h a v n .

Tjortende Aargang. No. 19.

Udgiver, redigeret og forlagt af S. S o l d i n .

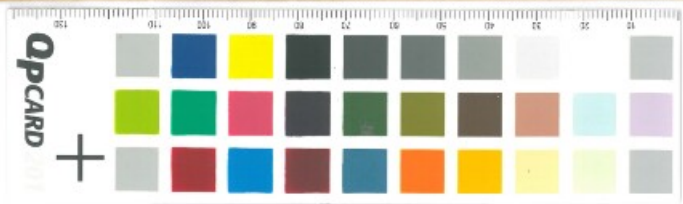
Forlædet, i Kongl. akademisk Bihæfte, med Trykforret.

Torsdagen den 8 Marti 1817.

Til danske Hjertet.

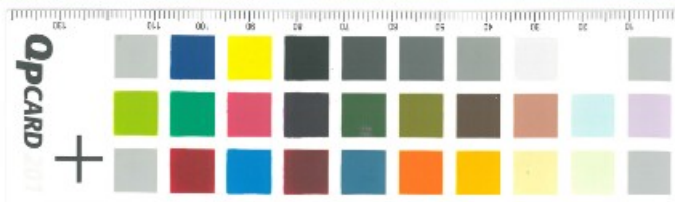
En Nidning i Norge, efter Kongen, en ganske forgoeden Præst, har, som man veed, udgivet en Boks om Danmarks Forholdelser med Norge; en egte Overblik og christelig Præstevær i Christiania, Professor Hæreløb, har, saade ved sin Ven, kjænde, af edel Hjerne glædende Christiana, og i sit med mandig Alvor og Besindighed affattede Bevis for dens Sandhed, noksom begjærer, at sin Nidning læs, da han kaldte sin Begjærligste Norges Fremme; men det bedste Svar paa de lovmæssige Besværgelser, jeg end har hørt, er et Forslag af to danske Præstemænd Tryd i Ollunge og Olsen i Mæske ved Ringsted, til ved Sammenstøb af Kæde, at lindre den Kong, som under Hæder i Norge mangemænds sikker. Hverken er jeg uenligt eller hemmeligt til at kundgjøre et Forslag, hvis Mand endnu kun har meddele deres Venner og Bekjendtes trind i Landet, men jeg ser haardt, de ikke vrede over, at jeg gjør det af egen Veist, dog nei, af det samme danske Hjertes Drist, som besværgede dem til et Forslag, de vel forudsigt, vilde synes mange eventyrlig, ja maaskee endog være Udskillig ubehagelig. Vel ved jeg, hvor urimelig det var, om jeg tiltræde min Andefaling nogen Best hos ret mange, end sigt Kraft til at opvise den Modvigt, herstende Egenygte forsynet folde Hjert

med, men, om jeg ogsaa troede, at mit Ord ikke hos en Christ kunde bidrage til at vakte de Kælester, der ei kunde slumre i noget Hjerte, ja, om jeg troede, at hint Forslag ei alene vilde møde almindelig Kulde, men selv den Spot, hvormed lave Sjæle vandre sig med Samvittighedens Mærk, og slet med Glæde at træde ethvert velment, mildtset Forslag; da kunde jeg dog ikke tie, ikke nægte mig den Glæde at dele en Klam der er Christianes Væ. Men, det er ikke min Tro, at der end det danske Hjerte ingenlunde altid paa det rette Sted, saa har det dog endt ved at Huse sig for kærslige, medlidende Kælester, endt ved at bære dem med kold Epidemidighed, endt ved at fornægte hvad det føler at være sit haade adelske og eneste Klenodie, det dybe, kærslige Minde of Fædrene, Træng til at sels med dem, og dele Værd med de Næderfrige. Kærlig have mine Præstemænd paaminde om, hvor heilig velsignet Danmark blev med Kæret Gæde, fremfor andre Næter, haade fieru og nar, og det dog vist ikke for at franske og berige sig, medens Folk i andre Lande jaurende freige om Værd. Sandtræ have de anmærket, at Norge ligger så nærmost i Rand og i Minde, maa være Hjertet og Hjelpen nærmest, og det vil dog vel Ingen kalde Hjelp, at sels til hvem der gior kærslig Værd. Der er jo upaarbejdet, at enten maa Danmarks Hjerte have hardet sig gruelig i de seneste Aar, eller der kunde intet Spørgsmaal være om, at det, hvis de forrige Tidens Forhold end bestod, vilde blødt ved

Eibenden om Norges Traug, og hvit Skulde det da
 være anderledes nu? hvad har begivet sig, som
 kan forandre Hjertets Opfølelse, helligste Følelse!
 Hvad kan begive sig paa Jorden, som maa gøre at
 rolle Kierlighedens evige Lov, maa gøre at udtaare
 dens Væld hvor det findes, forhindres dens hellige
 Erannelse fra at bære velsignede Fruiter i Hjerte-
 teenen hvor den her Død! De ere adskillte, vil
 man sige, som om man ved at opraarne en Be-
 teen med sine bedste Hjerter mellem to Hjertter,
 kunde adskille dem, som om Menneſke-Kierlighed
 kunde neddykke sig selv med Skilsmisse-Breve, eller
 som om den kunde være bange for at overleide
 Brønderne, bange for at dens Nerving i andre
 Landemærker skulde agtes for et fremmedt Land-
 ſkab! Christine vil jeg spørge med Apostelen: er
 Christi's adskillt have ikke alle Christine een
 Herte, een Troe, een Døds, een Gud og Alles
 Fader, som er over alle, med alle, og i alle som
 troe, ere vi ikke eet Leeneme og alle deelagtige i
 eet Døds, og kan vel Guds Kierlighed nu bære
 i et Hjerte det latter sig for den uadærlige Dred-
 der, af hvad Land og Folk han kan er: er det nu
 blevet Nogen, hvad vi leve i Særheds Død: hvo
 forvigen faaer, Kal og forrige hofte! Var det
 ikke danske Christi's Skilsmisse, hvis de formanede
 her, ei blot at tomme Brøden i Norge, men
 vide og bære hvor de bygge, til Hjelpe, og skulde
 vi da blot lattet gæde, fordi vi ei kan gjøre Alt!
 Na, jeg maa sige det til danske Christine: Norge
 er os nær, i viffe Maader nærmest, kan og maa
 ikke glæmmes af os i sin Død; men, hif i Sæd-
 ſen, i Sædſen, hvor for nesten trehundrede Aar
 siden, det Lyd og i hvis Strøaler vore Fædre
 vandrede til Nords Hjem, det Lyd som end am-
 strøaler os, hvis vi vandre i deres velsignede Fod-
 ſpor, mellem Ereb-Byergene, nepop der hvor No-
 ren Lu'ther's Fædre boede, i Anſigtets Svæds
 sit Døds med den Søen, der ophævede Hjøng-Værel-
 hvis Guld giver evige Kroner, der, det høre vi
 daglig, er Nøden ligesaa stor, ja vel endog større
 end mellem Norges Fjelde, og hvilket Christi's
 Hjerte kan bære det anset! hvem er Christi's, som
 ikke vilde dele sin sidste Død med Morten Lu-
 thers Brødre! Det er i Kar de Christi's
 Hælskaar, som Herren ved Luther's Haand udførde
 af Egypten, indførte i Jerusalems, i Evan-

geliet's hofalige Land, som fæder med Væls og
 Genning, vi epte at holde Minde-Fest, og kan
 da vi, kan Christi's glæde slange Halleluja til Gud
 for Morten Luther, naar de ved, at hans Brødre
 vrede Hænderne og grab for Døds, uden at have
 villet opoffre det Ringeste for at lindre deres
 Smerte, for at maatte de Hungrige, saa Aldinger
 kunde blotte den Skilsmisse, Vorn folde Hænderne
 paa Minde-Festen, og efterkomme de Gloms
 Halleluja for Morten Luther, deres Velsigneiser
 vore det Land, hvor den Ordets Sød kan udstrøede,
 der Kierlighed's hofalige Fruiter. Nei, nei! kan
 vi foaledes halde Minde-Fester, da er vi ikke danske
 Christine, da er vi ikke danske Hedninger ergane,
 da er vi hjerterste Fædtere, der med Lovsenge be-
 spotte Kierlighed's Fader og Sandheds Ord.
 Mit Naad Kal da være, hvad der foder af
 et Christi'sdommens Død, som selv de Vantro
 pleie at opføre, at vi udbrakte beage Hænder til
 vore trængende Brødre, faavel mellem de fofstfæ-
 som mellem de netste Fjelde, og vist er det, at
 forsk da kan vi uden Skam glæde os ved det dage-
 lige Døds, der, i Jorden, er os saa rundelig be-
 faaet, fordi da kan vi, uden Skilsmisse, frem-
 bodes vedhede Hjalens Bølgeliste over vore Hjerte;
 forsk da kan vi høre en Gud velbehagelig Hørd
 med Velsæls for det Lyd, som, høre det findes,
 maa udbringe i gode Hjertinger til Fædrenes Døds.
 Ingen undvilde sig mid, at han ikke faaer eller
 høster eller faaer i Døds, thi foder den himmelle
 Fader os aligevel, som Havne-Unger, da ere vi
 dobbelt pleiet til at dele Hans Velsæls med
 de Næderfste og hvor Korn er til Føde, avse
 Penga te Væst.
 Ingen lige fæker, det er eventyrligt, umueligt,
 at faae Hjelpen samlet og forsendt paa vide Veir,
 thi er den ikke Kierligheden og et Eventyr, funder
 kan den i sin sande, virkelige Skikkelse Væ til
 vore Hjertter, da finder den garmilde Haand vel
 Vel til den tomme, er det ikke for langt fer den
 Trængende, hvad det i hine Fjeldegne faact maatte
 Fæc, hungrie at vandre saa mangt et mødigt Fjeld,
 og det forgiavet em Døds, skulde det da synes os
 for meget, med ringe Umoa at forfikke vor Hjelpe,
 om det var tvinde Mile, naar Havets Heste bare
 Væden, og Han, hvis Død Vindene adlyde, selv
 fører Sønnen.

Liden om Morges Traug, og hvil Skude det da
 vort anderledes nu? hvad har begivet sig, som
 kan forandre Hjertets Opfølelse, helligste Højsker!
 Hvad kan begive sig paa Jorden, som maa gøre at
 rolle Kjærligheds evige Lov, maa gøre at udvorte
 dens Veld hvor det findes, forkinders dens hellige
 Ernamme fra at bære velsignede Fruiter i Hjerte-
 teene hvor den her Død? Et eie adskilte, vil
 man sige, som om man ved at opraarne en Be-
 teen med sine bedste Hjerter mellem to Hjerter,
 kunde adskille dem, som om Menneſke-Kjærlighed
 kunde nedbryde sig selv med Skilsmisse-Breve, eller
 som om den kunde være bange for at overleide
 Brønderne, bange for at dens Nerving i andre
 Landemærker Skulde agtes for et stensligt Ind-
 fald! Christine vil jeg spørge med Apostelen: er
 Kristus adskilt! have ikke alle Christine een
 Herre, een Troe, een Død, een Gud og Alles
 Fader, som er over alle, med alle, og i alle som
 troe, ere vi ikke eet Køn og alle deelsagte i
 eet Døds, og kan vel Guds Kjærlighed nu bue
 i et Hjerte der lukker sig for den udværfte Dre-
 der, af hvad Land og Folk han kan er: er det nu
 blevet Lygn, hvad vi leve i Sandheds Død: hvo
 forvigen faae, Kal og forrige hofte! Har det
 ikke danske Christnes Skilsmisse, hvis de formanede
 her, ei blot at tomme Brødene i Norge, men
 vide og brede hvor de bygge, til Hjelpe, og Skulde
 vi da blot lattet gide, fordi vi ei kan gjøre Alt!
 Na, jeg maa sige det til danske Christine: Norge
 er os nær, i visse Maader nærmest, kan og maa
 ikke glæmmes af os i sin Død; men, hif i Sach-
 sen, i Sachsen, hvor for nesten trehundrede Aar
 siden, det Lyg og i hvis Stænder vore Fædre
 vandrede til Hofets Hjem, det Lyg som end am-
 straaer os, hvis vi vandre i deres velsignede Fod-
 spor, mellem Ereb-Djergens, nepop der hvor No-
 ren Lu t h e s Fædre beidte i Anfigrens Svæds
 til Død med den Søen, der ophævede Hjøns-Bæres
 hvis Guld giver evige Kroner, der, det have vi
 daglig, er Nøden ligesaa stor, ja vel endog større
 end mellem Morges Fjelde, og hvilket Christent
 Hjerte kan bære det uret! hem er Christen, som
 ikke vilde dele sin sidste Død med Morten Lu-
 thers Brødre! Det er i Kar de Christnes
 Hælsaar, som Herren ved Luthers Haand udforde
 af Egypten, indførte i Jerusalems, i Evan-

geliets hofalige Land, som fader med Vælf og
 Penning, vi epte at holde Ninde-Hest, og kan
 da vi, kan Christus glæde slunge Halleluja til Gud
 for Morten Luther, naar de ved, at hans Brødre
 vrede Hænder og grad for Død, uden at have
 villet opreffe det Ringeste for at lindre deres
 Smerte, for at mætte de Hungrige, saa Aldinger
 kunde blæste den skæbne Afte, Dørn folde Hænderne
 paa Ninde-Kofen, og efterfamme de Glans-
 Halleluja for Morten Luther, deres Velsagnelse
 over det Land, hvor den Ordets Sød kan udstrøede,
 der Kjærligheds hofalige Fruiter. Nei, nei! kan
 vi foaledes holde Ninde-Hester, da er vi ikke danske
 Christine, da er vi ikke danske Højsker ergans,
 da er vi hjertelise Højsker, der med Løvsenge be-
 spotte Kjærligheds Fader og Sandheds Ord.
 Mit Naad Kal da være, hvad der foder af
 et Christendommens Død, som selv de Pantros
 pleie at opbride, at vi udbrakte beage Hænder til
 vore trængende Brødre, faavel mellem de sødske
 som mellem de netise Fjelde, og vist er det, at
 forsk da kan vi uden Skam glæde os ved det dage-
 lige Død, der, i Jordsdød, er os saa rundelig be-
 færet, hvis da kan vi, uden Bødselsse, frem-
 holdes vedhede Hjalens Bødselsse over vore Hjerter
 forsk da kan vi helde en Gud velbehagelig Højske
 med Velselsse for det Lyg, som, hvor det findes,
 maa udbringe i gode Højsker til Faderens Døds.
 Ingen maa holde sig mid, at han ikke faer eller
 hofte eller faer i Død, thi foder den himmelske
 Fader os Aligevel, som Havne Unger, da ere vi
 dobbelt pligtige til at dele Hans Velselsse med
 de Nødsdrifte og hvor Korn er til Føde, aere
 Penne og Væd.
 Ingen lige hofte, det er eventyrligt, umuelt,
 at faae Hjelpen samles og forsende paa vide Veir,
 thi er den ikke Kjærligheden og et Eventyr, funder
 kan den i sin sande, virkelige Skikkelse bes til
 vore Hjerter, da finder den gammelste Haand vel
 Nei til den tomme, er det ikke for langt fer den
 Trængende, hvad det i hine Fjeldbegne saact maatte
 Pec, hungrie at vandre saa mangt et mødigt Fjeld,
 og det sorgløse en Død, Skulde det da synes os
 for meget, med ringe Umoa at forskikke vor Hjelpe,
 om det var tvinde Mile, naar Havets Heste bare
 Werden, og Han, hvis Død Bødsene adlyde, selv
 forer Sønnen.

Ja, for at møde Alt, er her et Toldse og Nordmand i Landet, i Staden, er her et agtede, ansette, kendte Mand af begge Folket, som have Kendinge, Respekt og Bæmmet i Hjemmet, menne de Kædet sole ved deres Landsmænds Død! men de skulde være tvivlsomme til at staa bi, ja at staa i Spidsen med Raad og Raad, modtage hvad vi kan høre, forkynde hver Nøden er størst og besørge Alt ad de nærmeste og bedste Veje! Det vilde jo være en værdifuld Videnskab at tvivle derom, det kan jo ikke være andet, end at Landsmænds Suf og Skæg for Døden må have skaret hver agte Nordmand og Tidher i Hjertet, at de inderlig maade have Kædet at lindre deres Trang og stille deres Tænder, og at det kan var Frygten for at begynde, der afholdt dem fra at minde os om Christendoms Død og Kærligheds Migt. Nu vel da! saa vil være de danske Præstemænd, som adbrødt vor Mand med kristelige Tilraab, saa led os nu haste beder, da vi have tøvet forlænge! Nordmand! Toldse! prøver det kan! det er eders bellige, nederværdige Migt, vælger i eders Migt blønde os, agtelse, værdifulde Mand! Lad dem indbringe os til at efter vor Skæbne paa Kirkegærdens Kædet og de skal skæde osfare, at endnu er der dog Tusinder blandt os, der er aldeles have glemt Jæderen i Christo, Tusinder, som dog have bevaret nogen visdoms Kærlighed til Bedrøvelse i Verden. De vil skæde i Danmarks Heste Præster finde om end ikke lig villige og ydmyge; saa dog værdifulde Videnskaber, og det kan vist aldrig frisk, at Kædetagenet vil, under den Guds Velsignelse, som hoved de Trængselens Suf og have alle Hjerte i sin Haand, trænes med et gladeligt Udvald, saa mange Hønsige bespises, ingen Miltvold besværes, maugt et Hjerte vøres, mange Bedet oplades til at peile den Veisens Mæghed og forberlige Ordet Jædel-Nar i den Menighed, for hvis Værelse der er opgjort antordeds meget, end kristen Kærlighed for forber af os!

Og nu, til Slutnings, Danneemand! man har bedrødet os, at i Hednages-Tider nedslukkede en af vore Konger sin næste Pleisjen i Hungers Død med Kædet om Kern, for at tage hans Liv, om det er sandt, vedt ikke jeg, men det vedt jeg, at aldrig havde vi bedet Værlighed til at bevise, at mere udansk var ingen Udvald, dog nei, kun til

at vise, at vi end hade Døden som samme Mæde, som vore Jædre i fire hundrede Aar, og vi selv for fire Aar siden!

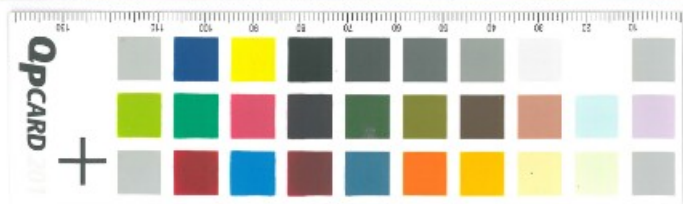
N. F. S. Grundtvig.

Forslag angaaende Salg af Tørv.

Forbrøget af Tørv er, især i Hovedstaden, saare betydeligt, saa at denne Artikel vel fortjente nogen nærmere Opmærksomhed.

Den sædvanlige Mæde, at selge Tørv, er i Onse eller Luffvold; men begge disse Mæder have, om ikke Snyderte, saa dog Mærlighed til Kølge. Salget i Onsevold foranlediger Eierne af Tørvemose til at gjøre Formene saaledes in Miniature, og Tørven neppe bliver Hjerdepæren saa stor, som den mere hensigtsmæssig kunde, og derfor burde være. Denne Umærlighed har for sig selv til Følge, saavel ved Tørvens Strøgning, Kætning og Skruening, som og ved Paakætning, Udvalg og Stabling af samme. En middelmæssig Husholdning kan gjerne bruge 50 Tusinde saadanne Tørv, og større Familier forholdsmaessig mere. Hver hedsommelig og udvalgsønde er ikke saadan Udvalg fra begge Sider; og forholdsmæssig medgaar derved saant mere Tid for den, som forarbejder til Salg betydelige Quantiteter, under tiden af 10 til 20 hundrede Tusinde Tørv, Udvalget i Onsevold foranlediger Dønden til at sammenbringe sine Tørvemose og at stable Tørven saaledes paa Vognen, at en stærk Karl næsten kunde tage et saadant Læs paa Røggen, naar Tørven blev lagt derefter; imidlertid udgaaer en heel Dag, og under tiden vel en Del af Natten med, til at transportere et saadant Læs af Tørv, i hvilken Tid de samme Heste kunde have slæbt et langt større Læs, og saaledes slæde usigt mere, end foruden, paa Karl og Tid, samt Heste og Vogn; thi det Quantum, som ikke transporteres den ene Dag, forsendes en anden Dag.

Al saadan Mæde kunde afhjælpes, om det af Bedkommende blev givet den Bestemmelse, at al Handel med Tørv skulde ske efter Cubemaal, og formentes Alen her at være det meest hensigtsmæssige, da samme forsendes i alle Huse og var

Ja, for at møde Alt, er her et Toldse og Nordmand i Landet, i Staden, er her et agtede, anseet, kendt Mand af begge Folket, som have Kendinge, Respekt og Bæmmet i Hjemmet, menne de Kædet sole ved deres Landsmands Død! men de skulde være tvivlsomme til at staa bi, ja at staa i Spidsen med Naad og Naad, modtage hvad vi kan hør, forkynde hver Nøden er størst og besørge Alt ad de nærreste og bedste Veje! Det vilde jo være en værdifuld Videnskab at tvivle derom, det kan jo ikke være andet, end at Landsmands Suf og Skæg for Døden maas have skaret hver agte Nordmand og Tidher i Hjertet, at de nderlig maas have Kædet at lindre deres Trang og stille deres Tænder, og at det kan var Frygten for at begynde, der afholdt dem fra at minde os om Christendoms Død og Kærligheds Migt. Nu vel da! saa vil være de danske Præstemænd, som adbrøde vor Mand med kristelige Tilraab, saa led os nu haste beder, da vi have tøvet forlænge! Nordmand! Toldse! prøver det kan! det er eders kellige, nederværdige Migt, vælger i eders Migt blande os, agtelse, værdifulde Mand! Lad dem indbringe os til at efter vor Skæbne paa Kirkegærdens Kædet og de skal skæde osfare, at endnu er der dog Tusinder blandt os, der er aldeles have glemt Jæderen i Christo, Tusinder, som dog have bevaret nogen visdoms Kærlighed til Bedrøvelse i Verden. De vil skædelig i Danmarks Kædet Præster finde om end ikke lige villige og varme; saa dog værdifulde Videnskaber, og det kan vist aldrig frils, at Kædetagenet vil, under den Guds Velsignelse, som hoved de Trængselens Suf og haver alle Hjerte i sin Haand, trænes med et gladeligt Udvald, saa mange Hønsige bespises, ingen Miltædelig besvarede, maugt et Hjerte vore, mange Bedet oplades til at peile den Veisige Miltædelig og forkynde Ordets Jubel-Nar i den Menighed, for hvis Værdifulde der er agtelse antordede meget, end kristen Kærlighed for forbrer af os!

Og nu, til Slutnings, Danneemand! man har bedrødet os, at i Hednages-Tider nedslukkede en af vore Konger sin næste Pleisjen i Hungers Død med Kædet om Kern, for at tage hans Liv, om det er sandt, ved ikke jeg, men det ved jeg, at aldrig havde vi bedre Værdifulde til at bevise, at mere udansf var ingen Udvald, dog nei, kun til

at vise, at vi end hade Døden som samme Mæde, som vore Jædre i fire hundrede Aar, og vi selv for fire Aar siden!

N. F. S. Grundtvig.

Forslag angaaende Salg af Tørv.

Forbraget af Tørv er, især i Hovedstaden, saare betydeligt, saa at denne Artikel vel fortjente nogen nærmere Opmærksomhed.

Den sædvanlige Maade, at selge Tørv, er i Ense eller Luffvold; men begge disse Maader have, om ikke Snyderte, saa dog Nærighed til Følge. Salget i Ensevold foranlediger Eierne af Tørvemose til at gøre Formene saaledes in Miniature, og Tørvemose bliver Hvedeparten saa stor, som den mere hensigtsmæssig kunde, og derfor burde være. Denne Umænsklighed har for sig selv til Følge, saavel ved Tørvens Strøgning, Kædet og Ekruening, som og ved Paakædet, Udvald og Stabling af samme. En middelmådig Huusholdning kan gjennem bruge 50 Tusinde saadanne Tørv, og større Familier forholdsvis mere. Hver hedsommelig og udvaldende er ikke saadan Udvaldning fra begge Sider; og forholdsvis sig medgaar derved saant mere Tid for den, som forarbejder til Salg betydelige Quantiteter, under tiden af 10 til 20 hundrede Tusinde Tørv, Udvalget i Ensevold foranlediger Døden til at sammenbringe sine Tørvemose og at stable Tørvemose saaledes paa Vognen, at en stærk Karl næsten kunde tage et saadant Læs paa Høgen, naar Tørvemose blev lagt derefter; imidlertid urdgaar en heel Dag, og under tiden vel en Del af Natten med, til at transportere et saadant Læs, i hvilken Tid de samme Heste kunde have slæbt et langt større Læs, og saaledes slæde usigt mere, end foruden, paa Karl og Tid, samt Heste og Vogn; thi det Quantum, som ikke transporteres den ene Dag, forsendes en anden Dag.

Al saadan Mænske kunde afhjælpes, om det af Bedkommende blev givet den Bestemmelse, at al Handel med Tørv skulde ske efter Cubismaal, og formentes Alen her at være det mest hensigtsmæssige, da samme forsendes i alle Huse og var

